Raadsvoorstel

Onderwerp	Verordening jeugdhulp Zoetermeer 2025
Zaakid	2025-015804
Auteur	Ido van der Meulen +31793468478 i.t.van.der.meulen@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	A.S. Meijer
Afdelingshoofd	Ido van der Meulen
Portefeuillehouder	Wethouder Van der Meer
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	4 maart 2025 in verband met toezegging portefeuillehouder aan de gemeenteraad
Programma(s)	Programma 2 Samen leven en ondersteunen
Eerdere besluitvorming	Raadsvoorstel Wijziging Verordening jeugdhulp Zoetermeer 2015 d.d. 27 november 2023 Verordening Jeugdhulp gemeente Zoetermeer 2015 Raadsvoorstel Maatregelen crisisorganisatie Sociaal Domein d.d. 7 oktober 2024
Samenvatting	Op grond van de Jeugdwet heeft de gemeenteraad bij verordening regels opgesteld over de inzet van jeugdhulp. Het college stelt voor de huidige Verordening Jeugdhulp 2015 te vervangen door een compleet nieuwe verordening. In deze nieuwe verordening wordt de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor jeugdhulp scherper afgebakend, zowel ten opzichte van het probleemoplossend vermogen van de ouders als ten opzichte van andere wettelijke domeinen. Ook wordt voorgesteld de verordening op een aantal punten te actualiseren naar aanleiding van recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep.
Bijlagen	1. Leeswijzer 2. GEWIJZIGD Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 3. Beleidsuitgangspunten voor de Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 4. Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2015 5. Belangrijkste wijzigingen in de Verordening Jeugdhulp 2025 ten opzichte van 2015 6. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein 2 januari 2025 7. Reactie college op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein 3 februari 2025

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025
2025-015804

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van het college burgemeester en wethouders van 4 maart 2025,
gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1, derde lid, van de Jeugdwet en gezien het advies van de Adviesraad Sociaal Domein van 2 januari 2025;

besluit

1. De Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 vast te stellen.
   Met deze verordening wordt:
   a. helder afgebakend wanneer jeugdhulp wel of niet ingezet kan worden;
   b. beschreven wat ouderlijke zorg- en opvoedingsplicht inhoudt en wanneer er sprake is van ‘eigen kracht’.
   c. de positie van de toegang versterkt om maatwerk te kunnen bieden voor wie het nodig hebben.
2. De Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2015 in te trekken.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 12 mei 2025

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Op grond van de Jeugdwet heeft de raad in de Verordening Jeugdhulp Gemeente Zoetermeer 2015 regels gesteld over de inzet van jeugdhulp. Het college stelt voor de huidige verordening te vervangen door een nieuwe Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025.
De aanleiding ligt onder meer in de toename van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp, de almaar zwaardere, intensievere en langduriger vormen van jeugdhulp en de grote financiële effecten die hierdoor worden veroorzaakt. De verordening is een belangrijk instrument waarin de jeugdhulpplicht van de gemeente scherper wordt afgebakend.

Voor het opstellen van deze verordening is een deskundige externe partij ingehuurd die het proces heeft ondersteund. Op basis van een eerste versie van de verordening is in een consultatieronde gesproken met toegangspartners, samenwerkingsverbanden in het onderwijs, eerstelijnsorganisaties en jeugdhulpaanbieders om hun visie op de nieuwe verordening op te halen. Ook de Adviesraad Sociaal Domein is betrokken bij het opstellen van deze verordening. Daarnaast is er gebruikgemaakt van aansprekende voorbeelden van andere gemeenten en de laatste modelverordening van de VNG.

Beoogd effect
Met het vaststellen van de nieuwe Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 bakenen we de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor jeugdhulp scherper af en versterken we de positie van de gemeentelijke toegang om maatwerk te kunnen bieden aan jeugdigen en gezinnen die ondersteuning, hulp en zorg nodig hebben. De nieuwe verordening geeft meer duidelijkheid over de verantwoordelijkheid van de gemeente en waar deze grenst aan de eigen verantwoordelijkheid van de ouders en aan andere wettelijke domeinen. Daarnaast brengen we de verordening in lijn met recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

1. De Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 vast te stellen.
   Met deze verordening wordt:
   a. helder afgebakend wanneer jeugdhulp wel of niet ingezet kan worden;
   b. beschreven wat ouderlijke zorg- en opvoedingsplicht inhoudt en wanneer er sprake is van 'eigen kracht'.
   c. de positie van de toegang versterkt om maatwerk te kunnen bieden voor wie het nodig hebben.
2. De Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2015 in te trekken.

Argumenten

1.1 Met het kaderen van de hulp vanuit de jeugdhulpwet kan de gemeente de kosten hiervan beter dragen en blijft de jeugdhulp beschikbaar voor de jeugdigen die het nodig hebben.

Zowel landelijk als in onze eigen gemeente wordt sinds enkele jaren steeds breder gediscussieerd over de grenzen van de verantwoordelijkheid van de gemeente in het kader van de Jeugdwet. Deels ingegeven door stijgende uitgaven jeugdzorg, als gevolg van de toenemende aantallen jeugdigen die in de jeugdhulp belanden en de toenemende zorgzwaarte van de jeugdhulp die wordt ingezet. In de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is afgesproken dat er een wettelijke afbakening komt van de jeugdhulpplicht. Verwacht wordt dat het nog een aantal jaren zal duren voordat deze wetswijziging daadwerkelijk plaatsvindt. Met deze Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 geven we de deskundigen van de gemeentelijke toegang, maar ook andere verwijzers zoals de huisartsen en gecertificeerde instellingen, scherpere kaders mee over wie de verantwoordelijkheid draagt voor bepaalde ondersteuning, hulp of zorg.

1.2 De verordening is geactualiseerd en in lijn gebracht met jurisprudentie.

De Centrale Raad van Beroep is op 29 mei 2024 in drie hoger beroepszaken ingegaan op het begrippenkader ‘eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen’ met betrekking tot de beoordeling van de noodzaak tot de inzet van jeugdhulp.
Het college kan een aanvraag om jeugdhulp afwijzen voor zover de jeugdige of de ouder(s) door hun ‘eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen’ in staat zijn de problemen het hoofd te bieden. De CRvB stelt dat de gemeenteraad in de verordening een duidelijke hoofdrichting moeten neerleggen voor de betekenis die aan deze begrippen mag worden gegeven, omdat dit een van de afwegingsfactoren is bij het al dan niet toekennen van een voorziening. Deze uitspraken van de CRvB zijn verwerkt in artikel 17 van de voorgestelde verordening. In die bepalingen zijn regels opgenomen over de beoordeling van de noodzaak tot de inzet van jeugdhulp.
Daarnaast is de CRvB ook ingegaan op de deskundigheid die nodig is voor het beoordelen van een jeugdhulpvraag. Ook daarover dient de gemeenteraad bij verordening expliciet regels te stellen. In artikel 21 zijn daarom een aantal bepalingen opgenomen over de deskundigheid die door de gemeentelijke toegang moet worden ingezet bij het onderzoek naar de hulpvraag en de bepaling van de in te zetten voorziening.

Kanttekeningen

1.1 In bijzondere situaties zou de uitvoering van deze verordening voor jeugdigen of ouders objectief beschouwd kunnen leiden tot een uitkomst die niet redelijk of acceptabel is.

Bijvoorbeeld als de belangen van de jeugdige onevenredig geschaad zouden worden. Voor dergelijke situaties is in artikel 37 van de voorgestelde verordening een hardheidsclausule opgenomen, die het college de ruimte biedt om in bijzondere situaties ten gunste van jeugdigen of ouders af te wijken van de bepalingen in deze verordening.

1.2 De voorliggende verordening heeft gevolgen voor de activiteiten van de gemeentelijke toegang en doorlooptijden van processen.

Op dit moment zijn er wachttijden voor de gemeentelijke toegang. Er is inmiddels een traject gestart voor een andere inrichting van de gemeentelijke toegang, waaronder de (vorming van) buurtteams. Onderdeel van dit traject is ook het terugdringen van de wachttijden voor jeugdigen en hun ouders.

Na vaststelling van de voorliggende Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 moeten er door het college van B&W nog een aantal vervolgstappen worden gezet.

Dan gaat het om:

- Het opstellen van beleidsregels inclusief een afwegingskader;
- Het doorvertalen van de verordening naar werkprocessen en -instructies voor de gemeentelijke toegang en de andere verwijzers. Onderdeel van deze doorvertaling is het organiseren en aanbieden van trainingen en voorlichting aan de verwijzers;
- Het maken van een publieksversie waarin de verordening in begrijpelijke taal wordt uitgelegd voor de inwoners.

1.3 De aangescherpte verordening kan mogelijk leiden tot meer bezwaarschriften.
Er wordt een groter beroep gedaan op de eigen kracht en mogelijkheden van ouders om problemen zelf op te lossen. Een heldere communicatie aan de voorkant wordt ingezet om het aantal bezwaarschriften te beperken.

Financiën
Verwacht mag worden dat een juiste doorvertaling en toepassing van deze verordening leidt tot minder inzet van jeugdhulp. Het betreft minder jeugdigen die niet vrij toegankelijke hulp krijgen, en het betreft minder zware, minder intensieve en minder langdurige hulp. De mate waarin dit wordt gerealiseerd is op voorhand niet exact te kwantificeren, ook omdat deze verordening in relatie staat tot de andere besparingsmaatregelen. Voor het totaal van de maatregelen wordt gewerkt aan een nadere kwantificering van de besparingen.

Daarnaast zijn er kosten verbonden aan het opstellen van de publieksversie. Het college verwacht deze kosten te kunnen dekken vanuit toegekende middelen voor de implementatie van besparingsmaatregelen jeugdhulp (crisisorganisatie jeugdhulp) en vanuit het budget van het programma toekomstbestendige jeugdhulp.

Controleprotocol
Wel gevolgen voor het controleprotocol.
Regelgeving wordt, als deze financieel van aard en van voldoende belang is, opgenomen in het normen- en toetsingskader voor de accountantscontrole en de interne controle. De vaststelling, wijziging of intrekking van de regelgeving heeft gevolgen voor het controleprotocol. Na besluitvorming wordt het controleprotocol aangepast.

Participatie en Communicatie
Op basis van een eerste versie van de verordening is in een consultatieronde gesproken met de toegangspartners, de samenwerkingsverbanden primair- en voortgezet onderwijs, eerstelijnsorganisaties en jeugdhulpaanbieders om hun visie op de nieuwe verordening op te halen. Ook de Adviesraad Sociaal Domein is betrokken bij het opstellen van deze verordening. De Adviesraad Sociaal Domein onderschrijft de uitgangspunten van de verordening (zie bijlage 5). De reactie van het college op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein is bijgevoegd (zie bijlage 6).

Na vaststelling door de raad zal het college inwoners, jeugdigen, aanbieders en samenwerkingspartners uitgebreid informeren over de inhoud van de nieuwe verordening. Het opstellen van een publieksversie van de verordening maakt daar onderdeel van uit.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Waar nieuwe contracten met aanbieders worden afgesloten wordt gelet op de toegankelijkheid voor gehandicapten.

Rapportage en evaluatie
In artikel 34 van de voorliggende verordening is opgenomen dat het college de raad uiterlijk vier jaar na de inwerkingtreding van deze verordening een verslag doet toekomen over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk. Het college is voornemens om daarnaast de bestaande rapportages aan de raad daartoe te benutten.

Planning
Na vaststelling van de voorliggende verordening door de gemeenteraad zal publicatie in het gemeenteblad plaatsvinden. Daarnaast zal het college na de vaststelling de voorgenomen activiteiten starten met de betrekking tot de invoering van de verordening, zoals het informeren van de inwoners, jeugdigen, aanbieders en samenwerkingspartners.